

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 po poł. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie z odnośnikiem i z przesyłką pocztową 3 zł. za granicą 6 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 18 groszy **CENA OGŁOSZEŃ:** za wiersz milimetr, przed tekstem i w tekście 20 groszy, za tekstem 10 groszy. — W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% zagraniczne o 50% drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w P. K. O. № 80187.

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe

POLHANDEL

CENTRALA w ŁODZI. ODDZIAŁ w WILNIE ul. Zamkowa 17.
Sale na składzie wielki wybór nowości sezonowych:

Oryginalne angielskie, oraz krajowe materiały na płaszcze damskie i suknie. Kamgarny ubraniowy męskie. Materiały białe, wszelkie tkaniny bawełniane i jedwabie. Dywany, kapy gobelinowe, gobeliny na pokrycie mebli, firanki i towary łowieckie. Hurt i detal. — Ceny konkurencyjne. — Sprzedaż na raty.

V-ta Konferencja Tew. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo zaprasza wszystkich członków czynnych, wspierających i sympatyków na Mszę żałobną, mającą się odbyć w czwartek dn. 23-go Października o godz. 8½ rano w Kościele Sw. Trójcy za duszę

ś. p. Marji Kulesińskiej,

nieodżałowanego członka czynnego Tow. św. Wincentego a Paulo.

Poszukuję stalego dostawcy w większej ilości kupuję jabłka, kartofle i warzywa
Wilno, ul. A. Mickiewicza № 44 22 K.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Powrót gen. Sikorskiego.

Minister spraw wojkowych gen. Sikorski powraca z Paryża do Warszawy w sobotę dnia 25 b. m.

Na spotkanie zwłok H. Sienkiewicza.

Z ramienia Rządu na spotkanie zwłok H. Sienkiewicza do Piotrowie wyjadą Minister W. R. i O. P. p. Miklaszewski i szef biura prasowego Prezydium Rady Ministrów p. Romer.

8% bilety skarbowe.

Dnia 21 listopada wypuszczone będą 8% bilety skarbowe z terminem płatności 3 miesięcznym. Spłata tych biletów odbywać się będzie za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego. Pierwsza seria biletów wypuszczona będzie na sumę 15 milionów złotych i płatnych dnia 21 lutego 1925 r.

Obligacje wypuszczone będą w odcinkach po 25 i 100 złotych. Procent płatny będzie z góry przez potrącenie od ceny biletu. Bilety skarbowe korzystają z wszystkich przywilejów papierów państwowych i będą mogły być dyskontowane w Banku Polskim za pobranie procentu równego obowiązującej stopie dyskontowej.

Sprawa spółek akcyjnych.

Onegdaj w Ministerstwie Skarbu odbyła się konferencja w sprawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o przekształceniu spółek akcyjnych z ograniczoną odpowiedzialnością i odwrotnie. Nowe rozporządzenie ukaże się niebawem.

Exposé premjera Wł. Grabskiego.

Na jutrzejszym posiedzeniu Sejmu premier Grabski wygłosi swe exposé. Jak się dowiadujemy obejmie ono całokształt spraw państwowych. Przedewszystkiem premier omówi najważniejsze wydarzenia i posunięcia naszej polityki zagranicznej. Następnie poruszy najaktualniejsze zagadnienia z wewnętrznego życia Polski.

Oddzielny rozdział poświęcony będzie Kresom. Wreszcie omówione zostaną sprawy gospodarczo-finansowe z zagadnieniem drożyzny na czele. Kwestje mniejszości narodowych mają być narazie pominięte. Dyskusji na pierwszym posiedzeniu nie będzie.

Narady klubów sejmowych.

Dnia 21 b. m. jak zwykle przed sesją sejmową wzmogło się ożywienie w Sejmie. Naradzały się poszczególne kluby nad zagadnieniami aktualnymi. Klub Związku Ludowo-Narodowego wysłuchał sprawozdania prezydium o sytuacji i przeprowadził dyskusję nad zagadnieniami aktualnymi. Narady klubu Chrześcijańsko-Narodowego miały charakter informacyjny. W kole żydowskim poseł Reich złożył sprawozdanie ze swej wizyty u premjera Grabskiego. W klubie ukraińskim rozpatrywano sprawy aktualne zwłaszcza poruszone przez A. Wasyńczuka. W klubie Ch. Demokracji odbywały się narady tego stronnictwa nad sprawami organizacyjnymi i ustaleniem terminu zjazdu stronnictwa na pierwszą niedzielę kwietnia 1925 r.

Narady „Wyzwolenia”.

Dnia 21 b. m. wieczorem uwagę kół sejmowych ściągnęło posiedzenie prezydium „Wyzwolenia” na którym toczyła się bardzo gorąca wymiana zdań na temat stosunków panujących w klubie.

Chodziło podobno przedewszystkiem nie o sprawy polityczne, lecz o rzeczy natury gospodarczej i osobistej.

Sąd doraźny nad sprawcami napadu na pociąg pod Łunińcem.

Sąd doraźny w Pińsku, w dniu dzisiejszym przystąpił do rozpatrzenia sprawy pochwyconych bandytów, którzy brali udział w napadzie na pociąg pod Łunińcem. Po dłuższych i bardzo uciążliwych łowach w błotach i lasach poleskich dokonanych przez policję i wojsko wytopiono i zatrzymano kilkudziesięciu podejrzanych osobników, z których kilkunastu rozpoznali pasażerowie napadniętego pociągu.

Szesnastu z tej kategorii zostało wyłączonych i oddanych pod sąd doraźny.

Przewiezienie zwłok Sienkiewicza.

WARSZAWA, 21.X. (AW). W poniedziałek rozpoczęły się w Vevey uroczystości przewiezienia do kraju zwłok Henryka Sienkiewicza. Rozpoczęła obchód uroczysta msza żałobna, podczas której odegrano marsz żałobny Chopina. Na nabożeństwo stawił się w komplecie korpus dyplomatyczny. Nad trumną umieszczono obraz Matki

Boskiej Częstochowskiej. Po mszy uformował się kondukt żałobny, który ruszył na dworzec. Za trumną szedł przedstawiciel prezydenta szwajcarskiej Rady Związkowej, liczne delegacje i tłumy publiczności. Po południu odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej, ufundowanej przez mieszkańców miasta Vevey.

Nowy napad na urzędnika poselstwa polskiego w Moskwie

WARSZAWA, 21.X. (Pat). Dnia 19 października o g. 9 wieczorem urzędnik Wydziału Konsularnego Rzeczypospolitej Polskiej w Moskwie p. Stanisław Patrowski, został napadnięty na ulicy przez nieznanego mu mężczyznę, który uderzył go w pierś. Pan Patrowski odparł napad, przytem napastnik ratował się ucieczką. Jest to już piąta osoba poszkodowana w ciągu dwóch dni wśród członków i

urzędników przedstawicielstw polskich w ZSSR. Ministerstwo spraw zagranicznych wystosowało w tej sprawie notę do poselstwa sowieckiego w Warszawie z protestem przeciw systematycznym gwałtom dokonywanym na osobach członków i urzędników przedstawicielstw polskich i z żądaniem dokonania ścisłego dochodzenia w sprawie napadu i ukarania winnych.

Rokowania polsko-szwedzkie.

WARSZAWA, 21.X. (A. W). W poniedziałek rozpoczęły się efektywnie w Warszawie rokowania w sprawie traktatu handlowego polsko-szwedzkiego. Na

pierwszej dwugodzinnej konferencji delegacji szwedzkiej z przedstawicielami Polski, ustalono ogólne zasady traktatu.

Zakres działalności delegata dla kresów wschodnich.

WARSZAWA, 21.X. (AW). Rada Ministrów omawiała zakres działalności Generalnego Delegata Rządu dla ziem wschodnich. Postanowiono, że kompetencje jego

rozciągać się będą na Wileńszczyznę, woj. Nowogrodzkie, Poleskie i Wołyń. Województwa: Tarnowskie i Stanisławowskie władzy delegata nie będą podlegały.

Cziczeryn o stosunkach z Polską.

WARSZAWA, 21.X. (Nat). Na posiedzeniu WCIK'a ZSSR w dniu 18 października wygłosił Cziczeryn exposé o sytuacji międzynarodowej Związku. W sprawie stosunków z Polską i państwami bałtyckimi Cziczeryn powiedział między innymi: „Minister Skrzyński w związku z pogłoskami, jakoby ja miał pojechać do Warszawy oświadczył, że kwestje sporne będą się rozstrzygać w rokowaniach z naszym nowym pos. towarzyszem Wojkowym. W razie bliźszego porozumienia z nami rząd polski niewątpliwie dużo na tem zyska w dziedzinie możliwości handlowych, a rząd sowiecki zyska pod względem politycznym. Oczy-

wście trzeba, aby przedewszystkiem ustaly takie niedopuszczalne fakty jak powtarzające się napady na naszych urzędników w Warszawie i stosowanie do nich fizycznych gwałtów, przytem owe akty gwałtu pozostają w związku z działaniami niektórych władz polskich, oraz z ustawicznymi napadami band polskich na nasze terytorjum. Z powodu konwencji kłajpedzkiej przyjętej przez Radę Ambasadorów, uwzględniającej interesy i żądania Litwy musimy raz jeszcze oświadczyć, że kwestje tak blisko dotykające naszych interesów muszą być decydowane przy naszym udziale.

Francja oddaje zastawy w Zagłębiu Ruhry.

MOGUNCJA, 21.X. (Pat). Echo de Rennes donosi, że zgodnie z postanowieniami układu londyńskiego, naczelny dowódca wojsk okupacyjnych wydał w dniu dzisiejszym dekret, uchylający od dnia 28 b. m. międzysojuszniczy

Zarząd eksploatacji i zastawów przedsiębiorstw na terenie Zagłębia Ruhry, oraz przywracający zarząd niemiecki. W dziedzinie celnej i administracji lasów zarząd niemiecki przywrócony zostanie w dniu dzisiejszym.

Wybory w Anglii.

WARSZAWA, 21.X. „Rzeczpospolita” zamieszcza telegram swego korespondenta z Londynu, stwierdzający, że agitacja wyborcza wzrasta z dnia na dzień. W dniu wczorajszym na zgromadzeniach publicznych przemawiało 24 najwybitniejszych przywódców stronnictw. Przemawiał również Lloyd George, atakując ostro Mac

Donalda za jego zbliżenie się do Sowietów. Pomyśl pożyczki, którą Anglja miałaby udzielić Rosji, nazwał Lloyd George początkiem ruiny Anglii i zapowiedzią rewolucji.

Obóz konserwatywny osądza swą sprawę bardzo korzystnie. Liczy on na to, że zdoła osiągnąć przy nowych wyborach bezwzględ-

ną większość. Momentem znamienym dla osądzenia możliwości zwycięstwa konserwatystów są pogłoski, wymieniające już nazwisko przyszłego ministra spraw zagranicznych w domniemanym rządzie Zachowawczym. Ma nim być lord Creve, wielki przyjaciel Francji, który niejednokrotnie oświadczał się za jawniejszą współpracą z Francją.

Z krajów bałtyckich.

Estonja płaci za wywłaszczoną ziemię.

„Lietuva” donosi: Estońskie ministerstwo rolnictwa przygotowało projekt ustawy o odszkodowaniu za wywłaszczoną ziemię. Ustawa przewiduje całkowite odszkodowanie za całą ziemię wywłaszczoną. Przepuszcza się, że i parlament przyjmie projekt, wobec tego, że tylko socjaliści sprzeciwiają się temu.

Z Sejmu litewskiego.

W sejmowej komisji spraw zagranicznych, przedstawiciel litewski w Berlinie i członek delegacji w Lidze Narodów p. Sidzikauskas, złożył obszernie sprawozdanie z prac Ligi Narodów, oraz działalności w niej delegacji litewskiej. Poza tem rozważano projekt odpowiedzi rządu Konferencji Ambasadorów na notę Poincarégo w sprawie konieczności nawiązania stosunków z Polską. W sprawie tej jednak dyskusja nie została zakończona.

Życie ekonomiczne.

G I E E D A.

WARSZAWA, 21.X. (A. W.). Warszawska giełda urzędowa (w złotych). Dolary 5,18½, fran. fr. 27,10. Przekazy: Nowy Jork 5,18½ — 5,18 — 5,18½, Londyn 23,37 — 23,29, Paryż 27,13 — 27,00, Wiedeń 7,32½, Praga 15,49. Włochy 22,66, Belgja 24,99, Szwajcaria 99,95, miljonówka 0,75 — 0,76, bony złote 0,93 — 0,92, pożyczka złota 5,90 — 5,80, dolarowa 3,60 — 3,62, kolejowa 9,00 — 9,20. Tendencja trochę słabsza.

Akce (w złotych): Bank Handlowy w Warszawie 6,60 — 6,70, Bank Kredytowy 0,30, Warszawskie Twa fabryk cukru 4,05 — 4,30 — 4,25, Rudzki 1,48 — 1,55, Ostrowieckie 7,75 — 8,00 — 7,90, Starachowice 2,72 — 2,80. Tendencja niejednolita, dla niektórych zwyżkowa.

Ceny na produkty we Lwowie.

LWOW, 21.X. (AW). Od soboty obowiązuje we Lwowie nowa taryfa maksymalna na pieczywo, mąkę i mięso. Za kilo mąki pszennej 40 — 60 gr., żytniej 60% — 42 gr., chleba z mąki żytniej 60% — 42 — 44 gr. Mięso podroźało o 20 gr. na kilogramie.

Zmiany w podatku dochodowym.

WARSZAWA, 21.X. (A. W.). Wprowadza się w życie nowa skala podatku dochodowego od uposażeń. Opodatkowaniu podlegać będą uposażenia przekraczające 3212 zł. rocznie. Dotychczasowe minimum wynosiło 2920 zł.

JABŁKA Antonówki, Pepiny, Renety i inne w dowolnej ilości po cenach hurtowych, są do nabycia w dniu powszednim od g. 10 do 2. Zaul. Oranżeryjny 6 (przy drukarni Józefa Zawadzkiego).

Rozwiązanie parlamentu niemieckiego.

W N-rze wczorajszym, w depeszach „Z ostatniej chwili” podaliśmy wiadomość, która nadeszła telegraficznie, późno w nocy, o tem, iż prezydent Rzeszy niemieckiej podpisał dekret, rozwiązujący parlament niemiecki.

Krótki, bo tylko półroczny żywot miał ten Reichstag, który przez cały czas swego istnienia chorzał i skończył na chorobę, wspólną prawie wszystkim obecnym ciałom parlamentarnym, której nazwa brzmi: *brak zdecydowanej większości*.

Reichstag, jak i inne tego rodzaju instytucje, składał się z dość znacznej liczby stronnictw, które jednak grupowały się dookoła dwóch przewodnich obecnie w Niemczech haseł: *Erfüllungspolitik*, t. j. polityki wypełnienia zobowiązań, przyjętych przez Niemcy mocą traktatu Wersalskiego, oraz *Befreiungspolitik*—polityki zwolnienia się, chociażby siłą, od brzemienia tych zobowiązań.

Rząd, stojący na stanowisku ugodowem, wypełnienia zobowiązań, pod warunkiem wytargowania możliwych ulg, opierał się na stronnictwach centrowych, oraz na umiarkowanych socjalistach, podczas gdy do przeciwnego obozu—nieprzejednanych—należeli nacjonalisci z prawego skrzydła, popierani przez... skrajną lewicę, t. j. komunistów, którzy z zasady są przeciwnikami Traktatu Wersalskiego, a którym zresztą zawsze wężdzicie zależy na jednym tylko—mażeniu i przeciwstawianiu się jakiegokolwiek większości rządowej.

Stosunek sił tak się ułożył, iż rząd posiadał tylko jeden głos większości. W takich warunkach trudno rządzić, a jednak Marx potrafił dokonać niemal cudu, doprowadzając do pomysłnego zakończenia konferencji londyńskiej, która Niemcom zapewniła bardzo poważne ulgi. To jednak zda się stało się przyczyną obecnego przesilenia: rozruchwalona ustępliwością Anglii i Francji, oraz genewskimi mowami Mac Donalda, prawica niemiecka wogóle przestała się liczyć z rzeczywistością, z przyjętymi zobowiązaniami, traktując sprawę tak, jak gdyby nie Mocarstwa lecz Niemcy były zwycięzcami wojny światowej.

Tego rozpędu szowinistycznego nie zahamował nawet wypadek dla Niemców bardzo doniosły—rozwiązanie parlamentu angielskiego i prawdopodobny z tej racji upadek wielkiego ich przyjaciela Mac Donalda. W ślad za rozwiązaniem Izby angielskiej nastąpiło rozwiązanie Reichstagu. Od przyszłego składu obydwu tych ciał parlamentarnych w znacznej mierze zależać będą losy Europy. Co się tyczy Anglii, to tam zwycięstwo stronnictw umiarkowanych, t. j. konserwatystów, oraz prawego skrzydła liberalistów, zdaje się być zapewnionem, albo przynajmniej bardzo prawdopodobnem.

Natomiast wynik wyborów w Niemczech przedstawia się najzupełniej zagadkowo. Sądząc z oznak zewnętrznych nastrojów Niemiec jest dziś nawskroś nacjonalistyczny, nieprzejednany. Pamiętać jednak trzeba, iż nacjonalisci niemieccy są najbardziej krzykliwym stronnictwem, najgłośniejszym i najbardziej niebezpiecznym. Pamiętać także trzeba, że prócz nich jest jednak warstwa szeroka, wyczerpana i zużożona wojną, pragnąca szerszego pokoju—przynajmniej do czasu. Najzagorzalsi nawet zwolenci „*Befreiungspolitik*” zdają sobie sprawę, iż moment rewansu jeszcze nie nadszedł, że Niemcy nie są jeszcze dostatecznie przygotowane do zbrojnego wystąpienia. Skoro zaś tak jest, to zwycięstwo podczas wyborów stronnictw nieprzejednanych, byłoby aktem grubego politycznego nietaktu, bezcelowem drażnieniem silniejszego przeciwnika, za co naród niemiecki drogo musiałby zapłacić.

Przypuścimy, iż w Anglii do władzy dojdzie prawica. Konserwatyści angielscy nie posuwają się tak daleko w swem germanofilstwie jak Mac Donald, nie są jednak bynajmniej przeciwnikami Niemców, że zaś we Francji dotychczas rządzi przychylny Niemcom gabinet Herriota, więc kontynuowanie dotychczasowej polityki, polityki wytkniętej na kon-

ferencji londyńskiej byłoby najzupełniej możliwe, atoli pod warunkiem jeżeli w Niemczech rządzić będą stronnictwa umiarkowane, stojące na gruncie jeżeli nie wypełnienia zobowiązań traktatu (takiego stronnictwa w Niemczech niema wcale) to przynajmniej *udawania*, iż chcą w miarę możliwości je wypełniać, co łatwo wierna Ententa dotychczas brała za dobrą monetę. W razie jednak dościsła do steru rządów niemieckich nieprzejednanej prawicy zrzuciłoby to stanowczo Anglię, w dodatku pociągnęłoby prawdopodobnie za sobą upadek we Francji Herriota i może być powrót do rządów nieugiętego Poincaré'go.

Ponieważ Niemcy tego nie mogą sobie życzyć, więc należałoby przypuszczać, iż zwycięstwo na przyszłych wyborach stronnictw umiarkowanych jest zapewnione. Z drugiej strony jednak buta tego narodu jest tak bezgraniczna i nieobliczalna, iż może ona sprawić wielką niespodziankę wszystkim trzeźwo przewidującym politykom, oddając władzę w ręce nacjonalistycznej i monarchicznej prawicy. Zresztą: *quem Deus vult perdere*.

Co do nas, to szczerze życzylibyśmy takiego właśnie wyniku wyborów, nie dlatego jakobyśmy byli wrogami pokoju i pragnęli nowej zawieruchy, lecz dla tego, iż nie wierzymy w szczerotę niemiecką. Jeżeli na początku niniejszego artykułu zaznaczyliśmy, iż w Niemczech są dwa stronnictwa: zwolenników *Erfüllungspolitik* (polityki wypełnienia), oraz *Befreiungspolitik* to tu pragniemy skorygować nieco tę klasyfikację: właściwie w Niemczech wszyscy są zwolennikami polityki wyzwolenia się z pod jarzma Traktatu Wersalskiego, tylko że jedni występują z tem otwarciem, drudzy uważają za celowe zastąpić prawdziwe swe oblicze maską *Erfüllungspolitik*.

Każde, najmniejsze ustępstwo, każda oznaka słabości ze strony Ententy pociąga za sobą w Niemczech masowe przejście z obozu umiarkowanych do obozu skrajnego *Befreiungspolitik*ów. Tylko polityka silnej ręki, polityka stanowów i represyj stosowana przez Poincaré'go mogła zmusić Niemcy do sumiennego spełnienia przyjętych na się obowiązków. Powrót do takiej polityki oczywiście nie jest wykluczony, o ile same Niemcy, przy pomocy najbliższych wyborów, przyczynią się do zdżecia tego bielsza socjalistycznego, które przysłoniło ostatniemi czasy jasny wzrok narodu francuskiego. Co daj Boże!

BERLIN, 21.X. (Pat.) Nowe wybory do Reichstagu odbędą się prawdopodobnie dn. 30 października. Konstytucja przewiduje, jako ostateczny termin dla wyborów 60 dni, jednakże zastosowanie tego terminu w danym wypadku nie byłoby możliwem ze względu na święta Bożego Narodzenia. Jest prawdopodobnem, że równocześnie w wyborami do Reichstagu odbędą się wybory do sejmiku pruskiego, gdyż komisja regulaminowa sejmiku pruskiego przyjęła w zeszłym tygodniu rezolucję oświadczającą się za tem, że wraz z rozwiązaniem Reichstagu musiałyby się także odbyć wybory do sejmiku. Ostateczna decyzja w tej sprawie zapadnie na plenum sejmiku. Dzienniki podnoszą, że z chwilą rozwiązania Reichstagu ustaje nietykalność polska i prawdopodobnie nastąpią aresztowania szeregu posłów komunistycznych ścigane przez władze policyjne i sądowe.

BERLIN, 21.X. (Pat.) Prezydent Rzeszy rozporządzeniem z dnia 21 października 1924 roku wyznaczył główny termin wyborów do parlamentu niemieckiego na dzień 7 grudnia r. b.

BERLIN, 21.X. (Pat.) Konwent senjorów pruskiego sejmiku otrzymał doniesienie, że w dniu wyborów do parlamentu niemieckiego, t. j. w niedzielę dn. 7 grudnia b.r. odbyć się muszą także wybory do sejmiku pruskiego.

Program IV kongresu Związku Ludowo-Narodowego w Warszawie.

Niedziela 26-go października.

Godzina 10 rano—Nabożeństwo w kościele św. Aleksandra.

Po nabożeństwie pochód do sali „Varsovia” (Nowy Świat 19).

Godzina 11 rano—Otwarcie Kongresu:

1) Zagajenie preza Rady Naczelnej Związku Ludowo-Narodowego posła J. Zamorskiego; wybór prezydium.

2) Polityka polska a położenie międzynarodowe — ref. pos. St. Koziecki.

3) Położenie wewnętrzne Polski i drogi naprawy — ref. pos. St. Głabiński.

Poniedziałek 27-go października.

Godzina 10 rano.—Zebranie członków Rady Wojew. i Rady Naczelnej Zw. Lud. Nar. w sali Tow. Hygienicznego (ulica Karo-

4) Życie gospodarze Polski — ref. prof. R. Kybarski.

5) Wnioski Zarządu Gł. Zw. L. N. — poseł K. Wierczak.

Godzina 2 popołudniu.—Wzięcie udziału w pogrzebie śp. Henryka Sienkiewicza.

Godzina 5 i pół popołudniu.—Zebranie delegatów w sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa, Krakowskie Przedmieście Nr. 66. Rozprawa nad referatem i wnioskami.

Godzina 7 i pół popoł.—W tej samej sali uroczysta akademja ku czci śp. Henryka Sienkiewicza.

Poniedziałek 27-go października.

Godzina 8 i pół popoł.—dla omówienia spraw gospodarczych, samorządowych i organizacyjnych.

Sprawy gdańskie.

GDANSK, 21.X. (AW.) Przesilenie rządowo w Gdańsku trwa. Jakkolwiek rząd uzyskał przy ostatnim głosowaniu 4 głosy większości, miało to miejsce jedynie dzięki powstrzymaniu się od głosowania 8 posłów. Głosowanie to więc było właściwie klęską rządu. Według opinii „Danziger Ztg.” senat nie wyciągnął konsekwencji z wyników głosowania, ponieważ przesilenie wiosenne wykazało, że rządu opartego na stałej większości utworzyć niepodobna. Wynika to z obecnego składu sejmiku. Stan podobny grozi ciężkimi konsekwencjami dla życia miasta. Wyjściem z sytuacji byłoby jedynie rozwiązanie niedołężnego do pracy sejmiku. Ponieważ konstytucja nie przewiduje podobnej możliwości, pozostaje droga zmiany konstytucji. Jest to sprawa trudna, ponieważ na zmianę konstytucji potrzeba zgody Ligi Narodów. „Danziger Ztg.” znajduje

jednak, że jest to jedyna droga, którą iść można. Należy dodać, że opozycja, o ile senat nie ustąpi, zamierza opuścić sejm. Sytuacja jest poważna.

GDANSK, 21.X. (AW.) — Na ostatnim posiedzeniu sejmiku poseł socjalistyczny Gehl dowodził m. in., że polityka senatu w stosunku do Polski jest z gruntu fałszywa i utrudnia dobre stosunki wzajemne. Stanowisko to wywołało oczywiście bardzo surową krytykę ze strony „Danziger Allgemeine Zeitung”.

GDANSK, 21.X. (AW.) Prasa porusza sprawę 700-letniego jubileuszu założenia miasta. Według najnowszej pracy dr. Kaisera, datą nadania przez ks. Świętopełka, ziemi kolonistom niemieckim na założenie miasta Gdańska ma być rok 1224, lub 1227. Pisma przypominają te daty dowodzą, że senat powinien niezwłocznie przystąpić do przygotowań obchodu jubileuszowego.

Przykry incydent.

Sensacją dnia, powiódzmy bardzo przykry i niesmaczny, stanowi dotąd incydent, jaki zaszł w niedzielę dn. 12 b. m. podczas śniadania, wydanego na cześć p. Ministra Oświecenia Publicznego z racji poświęcenia kliniki i zakładów Uniwersytetu oraz zakładów wojskowego szpitala okręgowego Nr. 3 na Antokolu.

Jak zaznaczył wtedy w swem sprawozdaniu (por. Nr. 234 Dzien. Wil.) obecny przy uroczystości współpracownik pisma naszego:

„pierwszy toast za Prezydenta Rzeczypospolitej wniósł p. minister. Gdy po nim słowo zabrał jeden ze starszych profesorów, przerwał mu ostro gen. Berbecki, by wnieść zdrowie marsz. Piłsudskiego. Incydent ten jaknajfatalniejsze wywarł wrażenie”.

Obecnie wyjaśnić możemy nazwisko owego profesora, był to jeden z najwybitniejszych przedstawicieli nauki, okulista o sławie ugruntowanej na obu półkulach, przewodniczący ostatniego wachszwiatowego kongresu okulistów w Paryżu, prof. J. Szymański, który niedawno przybył z Ameryki, gdzie zajmował wybitne stanowisko, by schyłek lat swych poświęcić wyłącznie pracy na gruncie ojczyzny. Co do samego incydentu podczas śniadania, dodać możemy, iż odbyło się to w ten sposób: gdy prof. Sz. zabrał głos i już zdążył powiedzieć kilka frazesów, rozwinął myśl swoją, nagle zerwał się z miejsca gen. Berbecki, podszedł do sędziwego, jak gołąb siwego uczonemu, przerwał mu gestem rozkazującym i poprosił siłą, co też prof. Sz., niechętny narazić się na dalsze tego rodzaju przykrości, uczynił. Gen. Berbecki oprócz toastu za marszałka Piłsudskiego jeszcze trzykrotnie podczas tego śniadania zabierał głos.

W parę dni po incydencie ukazał się w „Słowie” (z dn. 14 go paźdz.) list otwarty prof. dr. J. Szymańskiego „Do pana Generała Berbeckiego” w którym między innymi pisze co następuje:

„Gdybym popełnił gapę, wyrwaś się z mową jak Filip z konopi, bez uprzedniego porozumienia się, miałby pan Generał zupełną rację, aczkolwiek ja na pańskim miejscu, nawet w tym wypadku, nie uczyniłbym tego. Ale przemawiałem po uprzednim porozumieniu

danym przez szpital Wojskowy.” Przyznać musimy, iż współpracownik nasz, obecny na owem śniadaniu pod wrażeniem wystąpienia gen. Berbeckiego również odniósł wrażenie, iż wydane ono zostało przez wojskowość, co też zaznaczył w swem sprawozdaniu. W odpowiedzi na nasz artykuł otrzymaliśmy jednak list oficjalny ze sprostowaniem, który tu powtarzamy w całości:

Komenda Szpitala Okręgowego Nr. 3. L. dz. 4507.

Wilno, dnia 14.X.24.

Do Redakcji „Dziennika Wileńskiego” w/m.

W artykule „Z pobytu Ministra W. R. i O. P. p. Mikłaszewskiego w Wilnie (numer 234) zauważyłem szereg omyłek natury formalnej:

„gen. Zbierzchowski zastępca szefa sekcji sanitarnej wojsk polskich”— należy „Gen. Zbierzchowski i szef zastępca Szefa Administracji Armji”

„ks. Siedziwski kapelan szpitalny wojskowy”— należy „ks. Siedziwski kapelan wojskowy przy więzieniu śledczym”

„śniadanie wydane przez korpus oficerów garnizonu wileńskiego”— należy „śniadanie wydane przez profesorów Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu, grono asystentów i korpus oficerów wojskowego szpitala okręgowego”.

Upraszam Szanowną Redakcję o łaskawe sprostowanie.

Komendant szpitala

(—) Ordyłowski.

pułkownik lekarz.

List powyższy przytoczyliśmy dosłownie, jedynie podkreślenie jest nasze.

Czekamy na wyjaśnienie, po czyjej stronie jest prawda: czy po stronie p. pułk. Ordyłowskiego, który oficjalnie nam pisze, iż śniadanie wydane zostało przez Uniwersytet wspólnie z wojskowością (co zresztą zgadza się z tem co pisał prof. Sz.), czy też po stronie p. Berbeckiego, który przez swego szefa sztabu p. pułk. Dzierżykraj Stokalskiego oświadcza kategorycznie, że jedynym gospodarzem bankietu był On?

Dla zupełności jeszcze dodać musimy, iż podane tu wyżej in extenso sprostowanie p. pułk. Ordyłowskiego zamieściliśmy w n-rze śródownym z dn. 15 b. m. „Dziennika Wil.” i w ciągu tygodnia żadnego zaprzeczenia lub dalszego sprostowania nie otrzymaliśmy, z czego wypada wnosić, iż bankiet wydany przez profesorów uniwersytetu, łącznie z korpusem oficerów wojskowego szpitala okręgowego. W takim zaś razie niezrozumiała jest rola „jedynego gospodarza”, jaką sobie przypisuje gen. Berbecki.

Jak dotąd, profesorowie uniwersytetu nie podlegają jeszcze władzy Dowódcy Okręgu Korpusu. Tak pięknie przez gen. Berbeckiego w jego przemowie wyśławiana „symbiora siły orężnej i nauki, której owocem jest klinika”, dziwnie jednak objawia się w praktyce, dzięki właśnie postępowaniu gen. Berbeckiego.

Sprawy polskie.

Otwarcie roku akademickiego w Lublinie.

Odbyła się w Lublinie uroczystość otwarcia roku akademickiego na uniwersytecie lubelskim. Sprawozdanie za rok ubiegły złożył zastępujący rektor, ojciec Woroniecki. Na uniwersytecie było zaimmatrykulowanych 1200 słuchaczy, z tej liczby około 450 czynnych. Następnie wygłosił przemówienie nowy rektor, ks. biskup Sokółowski.

Jan Kasprówicz zanemógł.

Jan Kasprówicz, który ciężko zanemógł w Poroninie pod Zakopanem, gdzie przebywał od kilku miesięcy, przewieziony został do Lwowa i pozostaje tu pod opieką lekarzy profesorów uniwersytetu. Podobno u chorego pojawiły się objawy cukrzycy.

Budowa portu w Gdyni.

„Matin” przypominając, że podróż gen. Sikorskiego ma na celu między innymi zaprowadzenie żeglugi morskiej między Polską a Francją donosi, że właśnie onegdaj podpisany został układ w sprawie dalszej budowy portu w Gdyni. Prace rozpoczęte przez towarzystwo francuskie będą energicznie kontynuowane. W związku z pobytom min. Sikorskiego w Paryżu dzienniki przypominają ostatnią wspólną demonstrację rosyjskich i niemieckich okrętów wojennych wzdłuż wybrzeża polskiego.

się z panem Dziekanem wydziału lek., czy wogóle mam przemawiać z tytułu gospodarza gmachu kliniki okulistyckiej w auli, w której odbywał się bankiet, urządzony wspólnymi siłami władz wojskowych i profesorów Uniwersytetu. Następnie zwróciłem się do gospodarzy wojskowego bankietu z zapytaniem o kolejności przemówień; zapewniono mnie, że takowej nie ustalono”.

Dopiero w tydzień po liście prof. Szymańskiego ukazała się we wtorkowym n-rze „Słowa” (z dn. 21 b. m.) odpowiedź gen. Berbeckiego. Charakterystycznym jest, iż gen. Berbecki nie uważał za właściwe osobiście odpowiedzieć uczonemu, lecz uczynił to za pośrednictwem swego szefa sztabu, którego list brzmi dosłownie jak następuje:

Do Pana Profesora J. Szymańskiego. Z polecenia Pana Generała Dowódcy Korpusu, odpowiadam Szanownemu Panu Profesorowi na Jego list otwarty do Pana Generała Berbeckiego, tą samą drogą, jaką obrał i Pan Profesor, to jest przez Redakcję Gazety „Słowo”.

Generał Dowódca Korpusu mocno żałuje, iż Szanownemu Panu Profesorowi, jako osobie cywilnej, nie są wiadome zasady organizacji wojskowej. W przeciwnym bowiem razie Szanowny Pan Profesor wiedziałby, że na terenie D. O. K. we wszelkich zbiorowych przejawach życia wojskowego, jedynym gospodarzem jest D-ca Korpusu, a więc takowym był On, i na bankiecie wydanym przez Szpital Wojskowy w Wilnie, i jako gospodarz był obowiązany przestrzeżać, by kolejności przemówień i toastów odbywała się zgodnie ze zwyczajami i tradycjami wszelkich oficjalnych uroczystości wojskowych.

Jednocześnie zawiadamiam, że Pan Generał Dowódca Korpusu, postanowił surowo ukarać tych organizatorów bankietu, którzy nie uświadomili Szanownego Pana Profesora o porządku stosowanym na wszelkich uroczystościach wojskowych i wprowadzili Go w błąd, dając pozwolenie na przemówienie (jak to Szanowny Pan Profesor oświadcza) do czego nie mieli prawa.

Z zupełnym szacunkiem i poważaniem Szef Sztabu D. O. K. III.

Dzierżykraj Stokalski.

Grodno, 16 października 1924 r.

Do powyższej sprawy zmuszeni jesteśmy dodać jeszcze jeden charakterystyczny szczegół: Z listu p. pułk. Dzierżykraj Stokalskiego wynika jak najwyraźniej, iż gospodarzem jedynym bankietu była wojskowość, oczem świadczy chociażby taki frazes: „we wszelkich zbiorowych przejawach życia wojskowego jedynym gospodarzem jest D-ca Korpusu, a więc takowym był On i na bankiecie wy-

Sejm i Rząd.

Czego żąda Narodowa Partja robotnicza.

Rada Naczelna NPR po długich i burzliwych naradach przyjęła rezolucję, żądającą rozwiązania Sejmu. Uchwała Rady, motywując tę decyzję stwierdza, że Sejm w składzie obecnym nie jest zdolny do utworzenia rządu parlamentarnego, opartego o polską większość demokratyczną.

Poufna narada.

Na poniedziałkowym posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów omawiano sprawę stosunków polsko-sowieckich w związku z napadem na polskich urzędników dyplomatycznych w Moskwie. Naradę uznano za poufną.

Zamierzenia ukraińców z Małopolski.

„Dilo” spodziewa się, że najbliższa sesja sejmowa poświęcona będzie w znacznej mierze sprawie Małopolski Wschodniej i omawianiu stanowiska Ukraińców względem państwowości polskiej. „Dilo” zwraca na to uwagę reprezentacji sejmowej ukraińskiej, doradzając jej szerokie wykorzystywanie prawa stawiania nagłych wniosków i wnoszenia interpelacji nie tylko w sprawach lokalnych, lecz i w zasadniczych sprawach ogólnych. Zdaniem dziennika przyczyni się to do skoncentrowania uwagi mas ruskich i kół zagranicznych na sprawę ukraińską i znieboli Sejm i Senat do baczniejszej uwagi.

W sprawie uniwersytetu ukraińskiego.

„Przegląd Wieczorny” donosi, że w czwartek odbędzie się posiedzenie Komitetu Politycznego Rady Ministrów, poświęcone specjalnie sprawie utworzenia Uniwersytetu Ukraińskiego.

Postulaty żydów.

Prezes klubu żydowskiego Reich przedstawił dziś premierowi Grabowskiemu dezyderaty mniejszości żydowskiej.

Wiadomości telegraficzne.

Według doniesień z Białogrodu (Serbia) powierzył król wobec fiasca rokowań, prowadzonych pomiędzy blokiem rządowym a radykałami, na celu utworzenia gabinetu, na szerokiej podstawie koncentracji, Prezesowi Skupczyzny Jowanowiczowi (radykałowi) mandat uczynienia ostatniej próby w kierunku koncentracji stronniw i utworzenia na tej podstawie gabinetu.

Według doniesień „Chicago Tribune” z Rygi 25 okrętów rosyjskiej floty bałtyckiej otrzymało rozkaz udania się w najbliższym czasie na Daleki Wschód. Rząd sowiecki wzmoził swoje garnizony na granicy chińskiej i mongolskiej i zgromadził tam znaczne zapasy amunicji. Trocki został powołany do Moskwy.

„Reuter” donosi z Pekina, że gen. Wu Pej-Fu, odebrał miejscowość Czu-Men-Kun. Atak Czang Tso Lina na Szanghaj Kwan został odparty.

Amerykańskie koła finansowe zajmują się obecnie szeregiem pożyczek dla państw europejskich. „Industrie und Handel-Zeitung” donosi, że rokowania o pożyczkę 10 milionów f. st. dla Belgii są prawie ukończone. Obecnie toczą się narady w sprawie pożyczki dla Polski i Austrii.

„Der Morgen” donosi, że w Czechosłowacji ze względów oszczędnościowych zamierzone jest skasowanie w najbliższym czasie pięciu ministerstw a mianowicie: poczty, aprowizacji, zdrowia, unifikacji, oraz ministerstwa dla Słowacji.

Sledztwo w sprawie ostatnich walk z bandytami w Tatarbunar potwierdziło, że bandyci byli bolszewikami rosyjskimi, którzy przekroczyli w ubiegłym miesiącu granicę. Z chwilą przychwycenia bandy spokój Bessarabji nie został zamącony.

Dnia 20 o godz. 4 popoł. odbyło się posiedzenie Izby zwolanej na sesję zwyczajną. Dokonano wyborów do Prezydium. Były przewodniczący parlamentu Jowanowicz wybrany został ponownie 233 głosami na ogólną liczbę 259 głosujących.

Zjazd przedstawicieli sejmików powiatowych województwa wileńskiego i nowogródzkiego.

W dniu wczorajszym o godz. 11-ej w sali obrad Magistratu m. Wilna rozpoczęło się posiedzenie zjazdu przedstawicieli sejmików powiatowych województwa wileńskiego i nowogródzkiego. Na powyższy zjazd przybyli z Warszawy wiceprezes Rady zjazdów samorządowych, starosta powiatu skierniewickiego p. Gajewski, członek Rady p.p. starosta z Miawy dr Jaroczyński i starosta Pucki, p. Lipski oraz przedstawiciele 13-tu samorządów powiatowych, dalej przedstawiciel ministerstwa Spraw Wewnętrznych radca p. Czerwiński, senator p. Siedlecki, poseł Wędrzicki, starosta pow. wileński Trockiego p. Grabowski, przedstawiciel Delegatury Rządu: naczelnik wydziału samorządów p. Kopeć i inspektor p. Chmielewski.

O godz. 11 stej posiedzenie zjazdu zajął wiceprezes Gajewski. Po czym jednogłośnie na przewodniczącego wybrano p. starostę pow. wil. trockiego Grabowskiego. W imieniu Delegatury Rządu w serdecznych słowach powitał gości p. Kopeć. Następnie obszernie sprawozdanie Rady zjazdów samorządowych oraz o zjeździe powyższego zreferował p. dr. Jaroczyński. Po przemówieniu p. Jaroczyńskiego nastąpiły przemówienia niektórych przedstawicieli samorządów powiatowych, w których poruszane były sprawy, jak praca samorządów, ich dalsze wymagania, znówelizowanie ustaw samorządowych, sprawy oszczędnościowe oraz poruszano kwestję najbardziej aktualną, a mianowicie koszt utrzymania Policji Państwowej przez samorządy. Po wyczerpującej dyskusji i złożeniu wniosków przez poszczególnych przedstawicieli zjazdu przyjęto jednogłośnie następujące rezolucje.

1) Ustawa o finansach komunalnych winna być elastyczną i uwzględniać, a) odrębności terytorjalne, wynikające z odmiennych warunków gospodarczych i różnych poziomów kulturalnych. b) Odrębność potrzeb różnych gmin i powiatów i w związku z tem możliwe pobranie dodatków do podatków gruntowych bez ograniczenia wysokości norm.

2) Projekt noweli do ustawy o finansach komunalnych przy wznowionem przez Ministerstwo Skarbu wbrew doświadczeniom z czasów przedwojennych i ubiegłego

roku stosowaniu ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Pogarsza jeszcze błędy ustawy przenoszenie ciężarów utrzymania dróg, szkół i kosztów opieki społecznej wyłącznie na podatek od gruntu.

3) Wyodrębnienie finansowania miast—powiatów niewydziałonych, zrywa naturalny związek tych miast i wsi i jednocześnie krzywdzi najniebezpieczniej ludność wsi. Zjazd uznaje konieczność pociągnięcia miast niewydziałonych do proporcjonalnych świadczeń na rzecz ogólnych potrzeb powiatu.

4) Formalizm i zbyt liczne przepisy biurokratyczne samej ustawy z dnia 11 go sierpnia, jak również rozporządzenia wydane na podstawie tej ustawy podnoszą koszt administracji związków komunalnych. Jednocześnie zalew władz nadzorczych aktami formalnymi czyni sam nadzór w wysokim stopniu utrudnionym. Zjazd podkreśla w tym zakresie konieczność skasowania §§ 1 i 18 rozporządzenia II Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do ustawy z dnia 11 sierpnia.

5) Zjazd uznaje, że drugie rozporządzenie wykonawcze Min. Spr. Wewn. w § 14 zbyt ogranicza interpelację 21 art. ustawy z dnia 11 sierpnia o podatkach inwestycyjnych niezgodnie z duchem samej ustawy, oraz wbrew koniecznym potrzebom województw kresowych.

6) Zjazd stwierdza konieczność stworzenia funduszu wyrównawczego, któryby służył do udzielania pomocy powiatom gospodarzo mniej zamożnym, oraz powiatom dotkniętym klęskami żywiołowymi.

7) Zjazd uznaje udział samorządów w kosztach utrzymania policji za niesłuszny i ujemnie oddziaływający na stosunek ludności do policji.

8) Zjazd zwraca się do prezydium rady zjazdów o spowodowanie wydania zarządzeń, by ustawa o opiece społecznej była stosowana do najważniejszych działów opieki społecznej, a mianowicie do pokrywania przez gminy kosztów leczenia ubogich.

Po przyjęciu tych rezolucji przewodniczący tego zjazdu p. starosta Grabowski złożył podziękowanie przedstawicielom rady zjazdów samorządowych za gorliwą i pożyteczną pracę i zjazd zamknął.

Kronika wileńska.

Urzędowe.

Przenosiny Izby Skarbowej. Od piątku t. j. dn. 24 b. m. Dyrektor Izby przyjmować będzie interesantów w nowym pomieszczeniu przy ul. Pohalańska Nr. 10, od tejże daty wszystkie Wydziały oraz Urzędy Skarbowe funkcjonować będą w tymże gmachu państwowym.

Z powodu przenosin, Dyrektor we czwartek t. j. 23 b. m. nie będzie przyjmował interesantów, zaś Wydziały nie będą funkcjonować we środę i czwartek.

Kasa Skarbowa, przez czas pewien funkcjonować będzie w lokalu obecnym, przy ul. Mickiewicza Nr. 3.

Danina lasowa. W myśl rozporządzenia Ministerstwa Robót Publicznych za № 4284 mogą otrzymać wszyscy właściciele lasów, którzy tylko część lub też wcale jeszcze nie płacili daniny lasowej prolongatę 1/3 części tejże daniny. Zainteresowane osoby winne w tym wypadku zwracać się z podaniem do odpowiednich starostw.

Sprawy miejskie.

Wskazanie rządu przy układaniu budżetu na 1925 r. Wojewoda wileński na skutek rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 18.VIII r. b. i z uwagi na konieczność otrzymania zdolności płatniczej ludności zalecił Magistratowi m. Wilna, ażeby przy układaniu budżetu na r. 1925 stosował jaknajdalej idącą oszczędność, aby przedewszystkiem zaniechał dokonywania i finansowania wszelkich nowych inwestycji i przedsięwzięć ograniczając się tylko do wykończenia koniecznych

robót już rozpoczętych, których przerwanie byłoby równoznacznem ze zmarnowaniem poczynionych nakładów, oraz ograniczyć się do wykonania tylko takich zadań w zakresie administracji samorządowych, a w szczególności zdrowia publicznego, szpitalnictwa, gospodarki drogowej, szkolnictwa powszechnego, opieki społecznej, weterynarii i policji, które należą do związków komunalnych uregulowanych ustawowo. Wydatki zaś na wykonywanie wszelkich innych zadań, które związki komunalne podjąwszy dobrowolnie mają mieć miejsce o tyle, o ile po wykonaniu zadań wyżej wymienionych związki komunalne posiadać będą pokrycie we wpływach zwyczajnych bez uciekania się do nadzwyczajnych źródeł dochodowych.

Zapomogi dla instytucji dobroczynnych. Magistrat m. Wilna tych dniach wyasygnował 10 376 zł. na rzecz zapomogi dla instytucji dobroczynnych m. Wilna za m-c październik r. b. oraz 1200 zł dla polskiej kuchni dla inteligencji, jako zaliczka na rzecz obiadów wydanych w październiku, oraz tych które będą wydane w listopadzie r. b.

Z życia stowarzyszeń.

Na Uroczystość sprowadzenia zwłok Twórcy Trylogji. Koło Księgarzy Wileńskich postanowiło wziąć udział w Holdzie dla Sienkiewicza, w tym celu na posiedzeniu koła wybrano delegatów pp. W. Makowskiego, W. Krygiera (kierow. księg. Geb. Wolff i Sp.) F. Zawadzkiego—którzy udziałem swoim zmanifestują Hold dla nieśmiertelnego Twórcy Trylogji.

Z uniwersytetu.

Promocja. W czwartek dn. 23 b. m. o godz. 1 po poł. odbędzie się w Auli Kolumnowej promocja p. Janiny z Jabłońskich Rostkowskiej na doktora filozofji. Wstęp wolny.

Sprawy robotnicze.

Z Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Wilnie. Urząd Pośrednictwa Pracy w Wilnie wystąpił z wnioskiem, do odnośnych władz ministerjalnych z prośbą o zezwolenie Urzędowi Pracy wydawania zniżkowych biletów na przejazd kolejami bezrobotnym, umysłowo pracującym, gdyż dotychczas korzystali ze zniżkowych biletów tylko bezrobotni fizycznie pracujący.

Statystyka bezrobotnych. Urząd Pośrednictwa Pracy w Wilnie w ubiegłym tygodniu zarejestrował bezrobotnych, przeważnie robotników nie fachowych i służby domowej mężczyzn 59; kobiet 36, z której to liczby otrzymało pracę: mężczyzn 12 i kobiet 2.

W sprawie zasiłków dla bezrobotnych. Wobec ukonstytuowania się Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Wilnie i zatwierdzenia jego przez Główny Urząd Funduszu Bezrobocia w Warszawie, w najkrótszym czasie rozpocznie się akcja wypłacania zasiłku bezrobotnym zgodnie z ustawą z 18 lipca 24 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, przyczem wszyscy uprawnieni do pobierania świadczeń będą otrzymywali zasiłek w wysokości od 30%—50% zarobku dziennego. Powyższa ustawa przewiduje wypłacanie zasiłku tylko bezrobotnym fizycznie pracującym, zaś bezrobotnych umysłowo pracujących powyższa ustawa nie obejmuje.

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Polski (Lutnia). Dziś odegraną będzie po raz trzeci najwspanialsza nowość naszego repertuaru „Szał miłości”. Sztuka ta, koncertowo grana przez cały zespół, zdobywa sobie jak i na innych scenach wyjątkowe powodzenie, a p. Grabowska za swą opracowaną w najdrobniejszych szczegółach kreację, owianą szczerym talentem, jest codziennie żywo oklaskiwana.

Przedstawienie szkolne ku uroczoniu H. Sienkiewicza. „Azja Tuhałbejowicz” — widowisko w czterech aktach, dane będzie na najbliższą sobotę popołudniu z racji pogrzebu Henryka Sienkiewicza.

Poranek operowy. Poranki dla młodzieży szkolnej zdobywają sobie coraz liczniejsze grono słuchaczy. Program najbliższego poranka niezwykle urozmaicony.

Otwarcie Kursów Ekonomiczno - Handlowych.

We wtorek dnia 21 b. m. odbyło się uroczyste poświęcenie i otwarcie Kursów Ekonomiczno-Handlowych w lokalu kursów przy ul. Biskupiej 12. Aktu poświęcenia dokonał ks. biskup Michalkiewicz, który przytem wygłosił krótkie przemówienie, wskazując na znaczenie kursów w odrodzeniu ekonomicznem naszego kraju i błogosławiając zbożnej pracy tak nauczających, jak i uczących się. Następnie przemawiał p. Stanisław Wańkiewicz, jako prezes Polskiego Towarzystwa Krzewienia Wiedzy Handlowej i Ekonomicznej. Z ramienia kuratorium okręgu szkolnego odezwał p. Kuczewski list nieobecnego w tej chwili w Wilnie i znajdującego w objęzdzie inspekcijnym p. kuratora Gąsiorowskiego z życzeniami pomyślnego rozwoju szkoły. W zastępstwie p. wojewody Raczkiewicza złożył również p. Olgierd Malinowski życzenia na imię p. Stanisława Wańkiewicza, jako prezesa towarzystwa, które tak doniosłą placówkę powołało do życia. W imieniu Towarzystwa Chrześcijańskich Kupców i Przemysłowców Wileńskich przemawiał następnie p. Tadeusz Miśkiewicz, wreszcie na zakończenie wygłosił p. prof. Koneczny wykład inauguracyjny na temat: „Wstęp do historii handlu w Polsce”. Dyrektorem kursów jest p. Kazimierz Widowski. Nastrój tej uroczystości był podniosły, owiany duchem i chęcią służenia ojczyźnie w tej dziedzinie, od której teraz najbardziej zależy rozrost potęgi i nie zależność ekonomiczna naszego kraju.

Inspekcja pogranicza bolszewickiego.

ILJA, 21.X. (Pat). W drugim dniu inspekcji p. wojewoda wil. wraz z towarzyszącymi mu urzędnikami, oraz przedstawicielami prasy wileńskiej i warszawskiej zwiedził Mołodeczno, Gródek i Radoszkowice, witany wszędzie owacyjnie przez ludność miejscową bez różnicy wyznania i narodowości. Szczególnie efektownie wypadły powitania ze strony ludności żydowskiej, która w każdym z powyższych miasteczek wystąpiła w pokąsnej liczbie wraz z władzami gminy żydowskiej i synagogi, witając przedstawiciela rządu w tym uroczystym dniu chlebem i solą. Wojewoda po powitaniach dokonał inspekcji szczegółowo, badając stan miejscowych instytucji komunalnych i policji, zapoznając się również z potrzebami ludności. W drodze do Radoszkowicz p. wojewoda odbył inspekcję policji granicznej, począwszy od dowództwa kompanji, aż do pikiety granicznej.

Teatr Polski.

„Zemsta za mur graniczny”—kom. w 4-eh akt. Al. hr. Fredry.

Sobotnie i niedzielne popołudniówki dla młodzieży zdobywają coraz większą popularność: teatr bywa na nich przepelniony. Ostatnia przyniosła jeden z najprzedniejszych utworów Fredry—„Zemstę”, tę przepyszną zmajstrowaną komedję, perlę literatury scenicznej Polski. Sztuka ta doczekała się już tak szczegółowej analizy, tak wielu krytyk, nawet całych studjów, że pisać o jej zaletach etc. byłoby to powtarzać rzeczy od dawna znane. W Wilnie grana już była wiele razy.

Ograniczmy się więc jedynie do zaznaczenia jak wykonana została w obecnym zespole. Otóż nie można powiedzieć, by wykonanie stało na wysokości zadania.

Najlepszym był p. Wollejo — Cześnik, miał bo i butę nieznanącego oporu szlachcica i upór byłego sejmikowicza i jego warcholstwo. przytem wykład i postawę doskonale Rejent p. Smiałowski był zbyt mało kostyczny i zgryźliwy, za to nadto ponury. Papkin, ta klasyczna figura pieczeniara, błażera w ówczesnem znaczeniu, faktora i tchórza nie leży w charakterze talentu p. Wyrwicza. Ale to rola trudna do utrzymania na właściwym poziomie. Wacław — p. Rzecki, trochę nadto tragicznie brał swe matrymonialne kłopoty. Dydalski p. Płonki—Fiszera był, jak trzeba, poczciwym safandulą. P. Molska w roli Podstoliny była jak zwykle na miejscu, a Klara p. Kuzłówny miała wdzięk szlachcianczki i pewność siebie kobiety kochanej. P. p. Hajduga i Piwiński jako murarze byli przezabawni, lecz p. Piwiński potem jako Perka—przeholował.

Z trzech komedji Fredry, dotychczas wystawianych w nowym sezonie najlepiej wypadło „Dożywocie”.

Pierwszorządny **WĘGIEL z najtańszego źródła** (wobec drożyzny drzewa) sprzedaje w ładunkach wagonowych i od 1 tonny z dostawą na podwórze po cenach konkurencyjnych i na korzystnych warunkach. **M. OEUILL** Wilno, Jagiellońska 3, tel. 311.

TEATR POLSKI „Lutnia”
Dziś po raz trzeci **„Szał miłości”** („Obłęd”) Sztuka w 4-eh aktach Méré. Początek o godz. 8 ej wiecz.

Z prowincji.

Z działalności sejmików powiatowych pow. wilejskiego.

Wydział powiatowy sejmiku wilejskiego powziął uchwałę złożenia wniosku do władz odnoszących o uruchomienie kolejki wąskotorowej między Mołodecznem pow. wilejskiego a Lubczem pow. nowogródzkiego, oraz między m. Wilejką, a m. Swirem pow. święciańskiego.

W sprawie szkolnictwa sejmik powiatowy ma zamiar uruchomić w najbliższym czasie szkołę tkacką z 2-ma warsztatami. Na skutek ankiety Kuratorium Okręgu Szkolnego, sejmik wypowiedział się za utworzeniem w powiecie kursów rzemieślniczych i ogrodniczych. W sprawie zaś rozwinięcia

hodowli koni rasowych sejmik zwrócił się do Kierownictwa Państwowej Stadniny Ogierów w Janowie Podlaskim, o postawienie jednego ogiera rasowego w majątku Wązowiec gminy mołodzieżańskiej, należącego do p. Czesława Odyńca. (s)

Akcja sejmiku brasławskiego.

W ubiegłym półroczu w ochronie sejmiku pow. brasławskiego, w m. Opsie znajdowało przytułek 40 dzieci i 4 starców. Dzieci odżywiane są dobrze i mają zapewnioną pomoc lekarską. Zwracana jest również baczna uwaga na wychowanie fizyczne i umysłowe dzieci. Na ostatnim swym posiedzeniu we wrześniu sejmik zwrócił się do inspektora szkolnego pow. brasławskiego z prośbą o uruchomienie

w m. Brasławiu 7-mio klasowej szkoły powszechnej, której odczuwa się wielki brak, gdyż w całym powiecie jest jedna tylko taka szkoła, ale niestety prawdopodobnie wyższe wspomniana szkoła, przynajmniej w tym roku nie będzie uruchomiona, z braku odpowiednich sił nauczycielskich. Funkcjonuje w powiecie przychodnia lekarska w m. Widzach, która w pierwszej połowie roku b. udzieliła 1.200 porad, a szczyt ospy, do 200. Przy przychodni uruchomione są 2 łóżka dla chorych. Co zaś dotyczy przychodni w m. Brasławiu to znajduje się ona w stadium organizacji. Postawiona jest również dobrze przychodnia weterynaryjna w m. Widzach, która obecnie udziela porad bezpłatnie płatnych, bezpłatnych zaś w

pierwszym półroczu udzielono 265. Sejmik powiatowy stara się także na drogach małe mostki drewniane zastąpić kamiennymi przepustami. Najintensywniej w powiecie rozwija się działy rolny. Tak na przykład dotychczas zostały utworzone, bardzo ważne dla prawidłowego rozwoju kultury rolnej w powiecie, a także podniesienie dobrobytu drobnych rolników, cztery wypożyczalnie narzędzi rolnych, prócz tego sprowadzono zboże lepszych odmian, a na jesieni sprowadzony będzie superfosfat. (s)

Święciany.

We wsi Poliszany, gm. kimiliskiej, w pow. święciańskim, spaliła się stodoła z tegorocznym zbożem, na szkodę Wacława Iwaszkiewicza.

Władze przeprowadziły dochodzenie celem ustalenia przyczyny pożaru, oraz spowodowanych pożarem strat. (A)

Głębokie.

We wsi Chwosty, gminy bohińskiej, pow. dzisieńskiego, spłonęły doszczętnie dwie stodoły ze znajdującym się w nich zbożem.

Poszkodowani Konstanty Puczyński i Józef Kasłowicz, straty obliczają na 3.000 złotych.

Władze wszczęły energiczne śledztwo, gdyż zachodzi podejrzenie, że powstał wskutek podpalenia. (A)

Kraśne, pow. wilejski.

Z powodu niewypłacenia pieniędzy przez Zarząd budowy koszar w miasteczku Kraśnem, nie stawilo się do pracy z ogólnej ilości 760 zatrudnionych robotników przy budowie — 150-ciu, którzy żądali podwyższenia płacy do 12 tu złotych.

Po otrzymaniu wyjaśnienia od Zarządu budowy, po dwudniowym o spokojnym przebiegu strajku, robotnicy przystąpili do pracy na poprzednich warunkach. (A)

Kino-Teatr „HELIOS“
ul. Wilejska 38.

Ostatnie dni. **Wszyscy spieszcie ujrzeć!!!** Wielki erotyczny film w 8 akt. **„CZARNOCY“ (Fascination).** Niezwykły przepych!!! Wesołe kabarety!!! Walka byków!!! Pocz. 4 ost. s. 10^{1/2}.

KINO-TEATR „POLONJA“
Mickiewicza 22. Dyr. G. Slepjan.

Słynna powieść Claretie „Le Petit Jacques“ Co odczuwa niewinnie skazany na śmierć w ostatnich chwilach przed egzekucją ilustruje w jaskrawych kolorach film **U PROGU GILOTYNY** Całość 2 serje, 10 aktów razem. Dramat życiowy ejca, który chce zapewnić dobrobyt swemu jednemu dziecku, przyjmuje cudzą winę na siebie, za którą zostaje skazany na śmierć.

Drzewka owocowe i parkowe do sprzedania w ogrodnictwie „MAZELEWO“
Dowiedzieć się: Zawalna 6, m. 2.

WSZECHSWIATOWEJ SŁAWY

„UNDERWOOD“ Ostatni model cichopisząca. Podróżna mała za pół ceny.

Maszyna do liczenia oryg. szwedzka „ODHNER“

MIECZYŚLAW ŻEJMO WILNO, ul. Mickiewicza 24. Telefon 161.

SZWEDZKIE kalosze „Gislaved“

trwałością nieprześcignione, bo są wyrabiane pod kierownictwem wybitnych fachowców

Z NAJDROŻSZYCH SUROWCÓW.

Do nabycia wszędzie!

Lecki angielski i franc. jez. pojedyn. zbior. udziela najnow. i praktycz. metodę naucz. szkół i kursów język. Jagiellońska 7-12. Wejście przez bramę. Od 10-12 i 4-5. 2

Mieszkanie z 3 pokojami, przedp. i kuchnią w kolonii bank. przy ul. Białostockiej do zamiany na mieszkanie w dzielnicy Pohulan. Dowiedzieć się w kancelarii gimn. J. Lelewela.

Maszynista przyjmuje u siebie na mieszkanie wszelką robotę do przepisywania na maszynie po cennach niskich. Wielka-Pohulanka 32 m. 5 wejście z podwórza.

Natychmiast do wynajęcia mieszkania:
7-pokojowe,
6-pokojowe,
5-pokojowe,
4-pokojowe,
3-ch i 1-pokojowe.
i pokoje przy rodzinie. D/H. „Informator“ Tatarska 1 m. 15 Zgłoszenia od 3-6

Po gruntownym remoncie wysierżawiam duży lokal z fotograficznym „Atelje“ (daw. Czyży) przyrządy fotogr. na miejscu. Zgłaszać się Tatarska Nr. 1 m. 10 od 6-8 g. w. 2

UWAGA! CAŁĄ WYPRAWĘ za 38 złotych!

To jest niebywała i niezbędna okazja. Dla każdej rodziny na zimę!

A mianowicie: 3 metry dobrego kurtu na zimowe ubranie męskie, 3 metry dobrego materiału na damską suknię, 2 metr. dubeltowej baji na ciepłą halkę, 2 metr. barchanu na kaftan, 5 metr. bielinianej flaneli, 3 metr. białego lub kolor. płótna, 6 chusteczek do nosa i 3 szpulki nici do szycia. To wszystko razem wysyłam — Poczta za zaliczką — tylko za 38 złotych. Taką tę wyprawę w gatunku wyższym wysyłam za 50 złotych.

Również wysyłam całe sztuczki białego i deseniowego płótna na koszule, poszewki i wyspy w wyborowym gatunku po 12 metrów za 15 zł. i 17 złotych.

Barochany na bluzeczki, sukienki i bieliznę po 1 zł. 10 gr. i 1 zł. 25 gr. za metr.

Baja dubeltowa na halki, kaftany i ciepła bielizna po 2 zł., 2 25 gr. i 2 zł. 50 gr. za metr.

Cajgi dubeltowe na ubranie do roboty nie do rozdarcia w noszeniu po 2 zł. 50 gr. i 3 zł. 50 gr.

Ulstry i welury na zimowe męskie i damskie płaszcze cena za 1 metr zł. 8, 10, 12.

Chustki zimowe duże wełniane po zł. 15, 18, 20.

Uwaga! Zapewniamy, że z otrzymanego towaru każdy będzie nadzwyczaj zadowolony i pozostanie naszym klientem. Towar, który się nie podoba, przyjmujemy z powrotem.

Zamówienia prosimy adresować: **M. Bryl, Łódź, ul. PIOTRKOWSKA 56.** SKŁAD FABRYCZNY w podwórzu przyjeżdżających do Łodzi prosimy o odwiedzenie naszego składu.

Elegancki Salon Mód **„Maison Nouvelle“** W. Pohulanka 16, m. 4.

NADESZŁY

OSTATNIE MODELE SUKIEN Z WIEDNIA.

Czy chcecie gruntownie pozbyć się **PODAGRY i REUMATYZMU?**

Reumatyzm jest straszną, obszerne rozwiniętą chorobą, nie szczędzi ni bogacza ni biedaka, szuka swojej ofiary zarówno w pałacu, jak i w chacie. Mnóstwo jest dolegliwości, pod postacią których objawia się ta choroba. Wiele cierpień mianują nazwami chorób przeróżnych — wszystko to jest nie innego, jak rozległa choroba reumatyzm. Czy to występujące bóle w członkach i stawach, opuchnięcia ich, wykrzywienia dłoni i stóp, drgania, kłócia, darcia i łamania w różnych częściach ciała, czy zaś osłabienie oczu, wszystkie te objawy są skutkiem reumatyzmu i podagr. cierpienia.

Różnorodny jest obraz tej choroby i dlatego też istnieje mnóstwo różnorodnych środków leczniczych, medykamentów, mikserek, maści i t. d., które zalecają cierpiącej ludzkości. Większość tych środków nie jest w stanie uleczyć, najwyżej przynoszą one ulgę czasową.

My zaś zalecamy coś rzeczywiście prawdziwie skutecznego.

Przynosiśmy pewną pomoc.

Nasza kuracja jest skuteczną, działa szybko. By więcej zwolenników zdobyć, postanowiliśmy każdemu, kto do nas napisze, wysłać próbę i nadzwyczaj ciekawą, pouczającą broszurkę o stosowaniu tych środków **ZUPEŁNIE DARMO.**

Kogo więc dręczy ból, kto chce bezspornie gruntownie i szybko się wyleczyć, niech napisze dziś:

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf Bruchsalerstrasse 5. Abt. 344.

AMOL

oddawna znany i wypróbowany środek domowy jest znów we wszystkich aptekach i składach aptecznych do nabycia.

AMOL

używa się z bardzo dobrym skutkiem przy reumatyzmie, iszias, bólu głowy i zębów, i t. d., jest prócz tego przyjemnym ożezwiającym środkiem kosmetycznym do pielęgnowania jamy ustnej, do nacierania po goleniu i t. d.

AMOL

powinien być zatem w każdym domu, gdyż odda on każdemu nieocenione przysługi. 28

Akuszerka
w Warszawie udziela porad ginekarycznych. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz. Mickiewicza 46-6.

D-ł. ŁUKIEWICZ
Choroby skórne i weneryczne.
wrócił i przyjmuje od godz. 4-7 pop.
Ul. Ad. Mickiewicza 9, — wejście z ul. Śniadeckich 1.

KOBIETA-LEKARZ
Dr. Piotrowicz Jurtzenko
Ordynator Szpitala Sawioz Choroby skórne i weneryczne
ul. Zawalna Nr. 22
Przyjmuje wyłącznie panie od godz. 2 1/2-4 po poł.

Dr. Blumowicz
choroby weneryczne. syfilis i skórne.
ul. Wielka 21.9-113-7.

Kobieta lekarz **Dr. Abłamowiczowa**
choroby kobiece i akuszerka Kasztanowa 7, m. 7, g. 9-10 i 3-5.

Pst! Minutę!
Kto zamówi, ten dostanie za zaliczką bez żadnej dopłaty za 10 zł.

CYGARNICZKĘ ochronną od ognia, BEWOLWER metalowy do strzelania kordem i korki do tego, NACZYNIEM hermetyczne do gotowania kompotów i konserw, APARACIK przeciw kradzieży zegarków, PUSZKĘ skórzaną na papierosy, PACZKĘ angielskiej herbaty APARACIK do nawlekania igieł. Gwarancja zamiana lub zwrot gotówki

Len Bydgoszcz, Lubelska 14 B.

Poszukuje posady aptekowej lub wiejskiej gospodyn. Znam kuchnię oraz wszystkie gałęzie gospodarstwa. Mostowa 2, Dozorca dla M. G.

Zgubiono dowód tożsamości Nr. 43/A na imię Kazimierza Wanagasa wydany przez Dyr. Wileńską P. K. P. unieważnia się.

Zgubiono książkę wojskową z ewidencją książek wyd. przez P.K.U. — Wilno paszport wyd. przez Urząd Gminy Podbrzeskiej na imię Józefa Szarejki, zam. we wsi Gawryliszki unieważnia się.

Zgubiono pies owczarek długiego wlosa żółty z czarąm za odprowadzenie albo wskazanie gdzie jest — 20 złotych nagrody. Mickiewicza 44 m. 32 Brudziński 2

Zgubiono z doroski w okolicach dworca kolejowego dn. 20 b. m. około godz. 9ej wiecz. paczkę z bielizną, próbkami towarów i dokumentami. Uprasza się o zwrot próbek i dokumentów pod adresem Benedyktyńska 2 m 5 pensjonat za wynagrodzeniem

Dr. Zeldowicz Kobieta lekarz z Moskwy. **Dr. SZWARC-ZELDOWICZ** Pr. 12-5. Chor. kobiece oraz spec. weneryczne, moczopłciowe, syfilis i skórne. Ul. Ad. Mickiewicza Nr. 24 (obok hotelu „Bristol“).

Zgub. kartę zwolnienia z wydz. przez P.K.U. — Wilno, na imię Zelmara Szufjana, zam. w folw. Bekartach, gm. Soleczn. — unieważnia się.

Departament VII-my Intendentury M. S. Wojsk., zwraca uwagę na nieograniczony przetarg publiczny na dostawę około 300.000 sztuk orzełków do rogatywek, około 60.000 kg. gwoździ ochronnych, około 150.000 kg. fibry i 12.000 gwizdzków sygnałowych, który odbędzie się w tymże Departamencie, na każdy przedmiot osobno, kolejno dnia 15, 17 i 18. XI b. r. o godzinie 11-ej rano.

Odsone szczegółoly wezwania do składania ofert ogłoszone zostały w „Monitorze Polskim“ i „Polsce Zbrojnej“.